

Postoje veřejnosti k zahraničním výjezdům

Zpráva z výzkumu Květen 2024

Exkluzivně pro Dům zahraniční spolupráce realizovala společnost STEM/MARK

Přehled kapitol

Parametry výzkumu

str. 3

Hlavní zjištění

str. 4

Postoje k výjezdům

str. 6

Znalost studijních programů a stipendií

str. 13

Zkušenost s výjezdem do zahraničí

str. 21

Zájem o výjezd do zahraničí

str. 25

Jazyky a život v zahraničí

str. 29

Parametry výzkumu

Cíl výzkumu

Zjistit, jaké je v populaci povědomí o zahraničních mobilitách, zda tyto možnosti lidé využívají, jaké na ně mají názory.

Sledovat postoje k různým aspektům, které jsou spojené se zahraničními mobilitami.

Cílová skupina

Obecná populace starší 15 let.

Reprezentativní vzorek podle pohlaví, věku, nejvyššího dosaženého vzdělání, kraje a velikosti místa bydliště.

Detaily terénního šetření

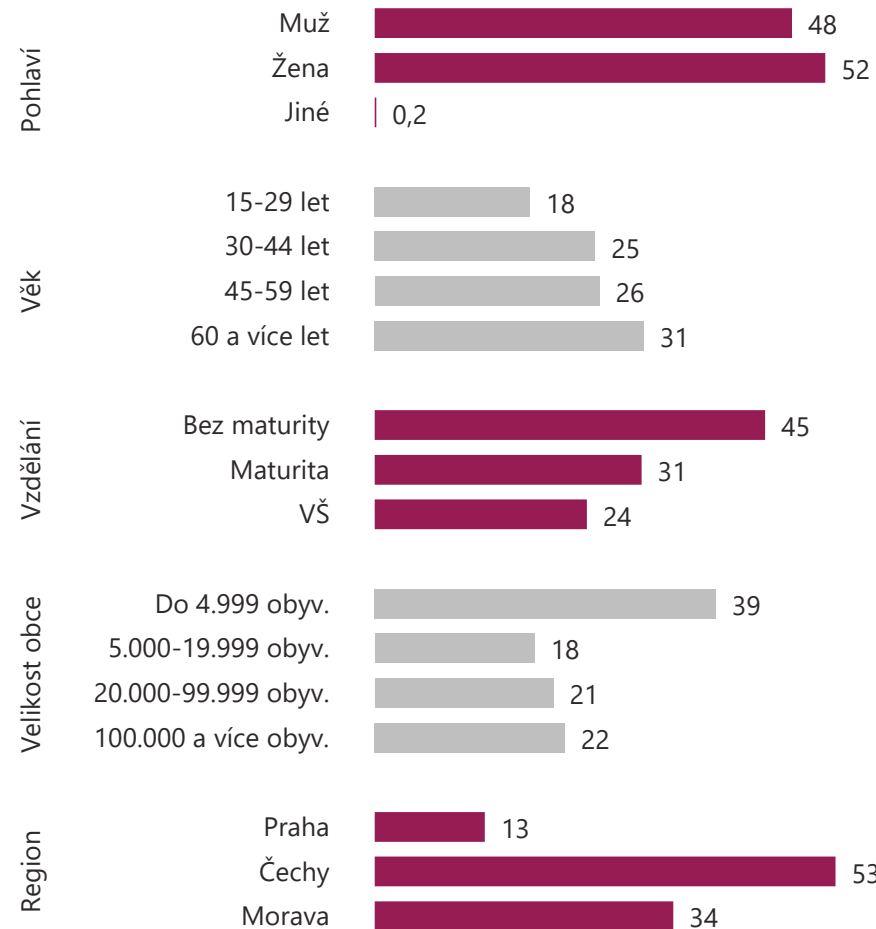
Metodika: CAWI + CATI dotazování

Počet realizovaných rozhovorů: 1002

Termín sběru dat: 10. 04. – 18. 04. 2024

Výběr: kvótní

Data: nevážená

Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

Hlavní zjištění

Postoje k výjezdům

- **Cestování do zahraničí kvůli získání studijních či pracovních zkušeností považuje za dobrou věc většina** (88 %) dotázaných. O něco silnější podporu mají výjezdy VŠ studentů (před SŠ studenty). Pozitivní názor na zahraniční mobilitu mají častěji vysokoškolsky vzdělaní lidé.
- Zahraničního studenta si lidé nejčastěji představují jako **studenta ze zahraničí, mladého člověka, který získává nové zkušenosti, studuje v ČR.**
- Co se týče výroků o zahraničních mobilitách, nejvíce lidé souhlasí s tím, že pobyt v zahraničí **naučí člověka samostatnosti a přinese mu lepší pracovní uplatnění.** Naopak nejméně lidí souhlasí s tím, že jsou tyto pobyty v zahraničí dostupné pro lidi ze všech sociálních vrstev.

Znalost studijních programů a stipendií

- **Téměř 30 % dotázaných zná nějaké studijní/pracovní stipendium** nebo program. Nejčastěji respondenti jmenovali **program Erasmus/Erasmus+.** Větší povědomí o konkrétních studijních/pracovních stipendiích a programech mají VŠ vzdělaní a mladí lidé do 29 let.
- **Pouze 2 % lidí mají povědomí o tom, co je Dům zahraniční spolupráce (DZS) a čím se zabývá.** Dalších 15 % deklaruje znalost, ale nezná přesně náplň činnosti. Více než 4/5 však DZS neznají vůbec. Trochu větší povědomí o DZS panuje mezi mladšími lidmi (ve skupině 15–29 let o něm slyšelo 32 %) a vyšší znalost deklarují také ženy.
- **Program Erasmus+ znají téměř 2/3 respondentů.** Vyšší znalost je mezi mladými lidmi do 29 let a znalost také roste se stoupajícím vzděláním. Respondenti, kteří program znají, jej nejčastěji popisují jako program umožňující studium/ výměnný pobyt v zahraničí.
- **Vzdělávání bez překážek pro každého** je téma, které si **lidé nejvíce spojují s programem Erasmus+** a mělo by být ze všech nabízených témat také nejvíce komunikováno.

Hlavní zjištění

Zkušenosti s výjezdem do zahraničí

- **Osobně studijní či pracovní výjezd do zahraničí absolvovalo 7 %** respondentů (ve skupině VŠ vzdělaných je to 15 %). Nejvíce zahraničních studijních/pracovních mobilit proběhlo v rámci programu Erasmus+.
- Mezi hlavní pozitiva zahraničních mobilit se podle účastníků výjezdu řadí zejména **zlepšení v cizím jazyce, poznání jiné země/kultury, ale i nové zážitky a zkušenosti**. Naopak za nejkomplicovanější označovali účastníci především **jazykovou bariéru a obavy** z neznámého.

Zájem o výjezd do zahraničí

- **Zájem se v budoucnu zúčastnit zahraničního studijního** či pracovního pobytu **mají dvě pětiny Čechů ve věku 15–59 let**. Větší zájem panuje mezi mladšími (ve věkové skupině 15–29 let je to 65 %). Největší zájem v rámci zahraničních mobilit je hypoteticky o **krátkodobé pracovní pobyty**.
- Od zahraničního pobytu lidé očekávají zejména **zlepšení v cizím jazyce, osobní rozvoj a nové zážitky a zkušenosti**. Mladí lidé do 29 let kladou oproti ostatním větší důraz na **získání samostatnosti a sebedůvěry**.

Jazyky a život v zahraničí

- **Pětina respondentů má zkušenost s životem v cizí zemi po dobu delší než 1 měsíc**. Častěji jsou to muži, lidé ve věkové skupině 30 až 44 let, vysokoškoláci a lidé s vysokými příjmy.
- Co se týče jazykové vybavenosti, nejsou na tom Češi úplně nejlépe. **Znalost angličtiny na pokročilé nebo vyšší úrovni deklaruje pouze 14 % lidí**. U mladších lidí je úroveň znalosti angličtiny signifikantně vyšší (věková skupina 15–29 let udává 32 %).
- Necelá pětina respondentů dokáže jmenovat konkrétní komunity českých krajanů v zahraničí. Z konkrétních komunit respondenti nejčastěji zmiňovali Čechy v USA či v Rumunsku (Banát).
- Téměř ¾ lidí **souhlasí s vládní podporou krajanů v zahraničí** i s **podporou výuky českého jazyka** ve světě.

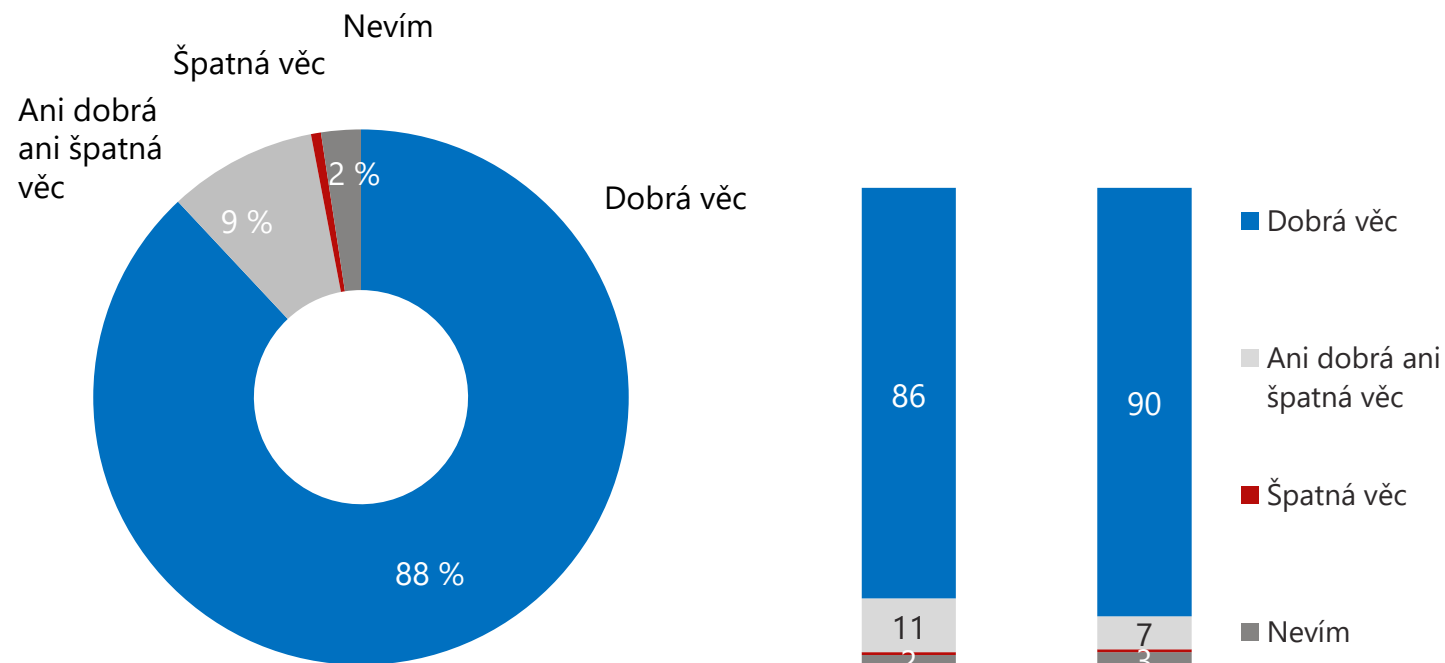

Postoje k výjezdům

Názor na zahraniční mobilitu

Získávání zkušeností v zahraničí považuje většina dotázaných za dobrou věc.

Názor na studijní či pracovní zkušenost v zahraničí

P1. Je podle Vás cestování do zahraničí za získáním studijní či pracovní zkušenosti dobrá nebo špatná věc?

Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

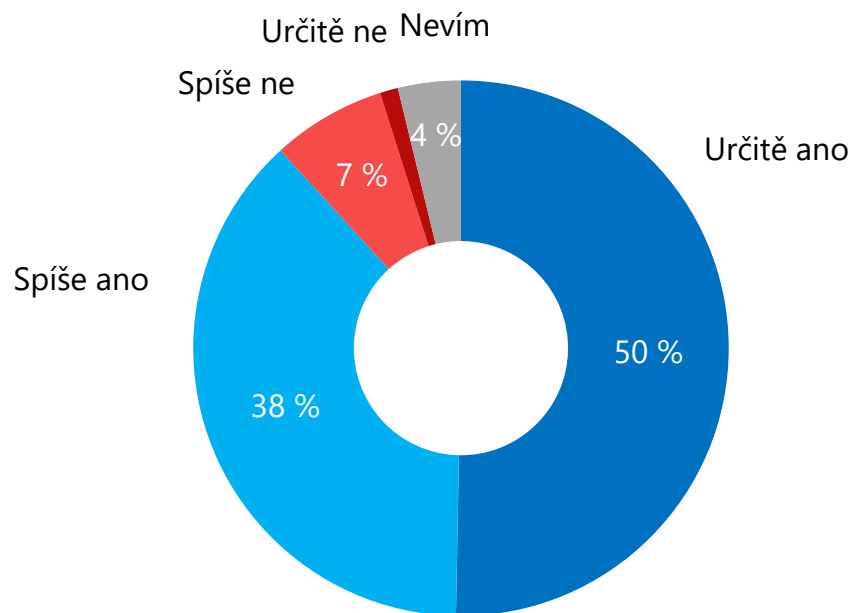
- Cestování do zahraničí kvůli získání studijních či pracovních zkušeností považuje za dobrou věc většina (88 %) dotázaných.
- Pozitivní názor na zahraniční mobilitu mají častěji respondenti s VŠ vzděláním (94 %).

Názor na zahraniční mobilitu

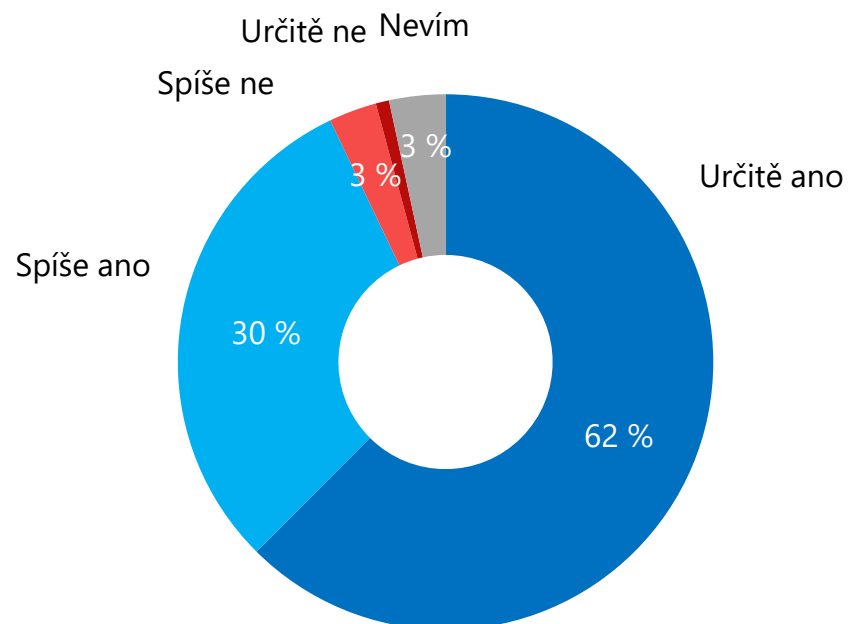
Lidé mají k výjezdům veskrze pozitivní postoj, o něco silnější podporu mají výjezdy VŠ studentů.

Studijní či pracovní zkušenost SŠ studentů

P2. Myslíte si, že by měli studenti středních odborných škol či učilišť jezdit na studijní pobyty či pracovní stáže do zahraničí?
Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

Studijní či pracovní zkušenost VŠ studentů

P3. Myslíte si, že by měli vysokoškoláci jezdit na studijní pobyty či pracovní stáže do zahraničí?
Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

Zahraniční student – spontánní asociace

Lidé si spojují zahraničního studenta zejména se studenty z jiné země a se získáváním nových zkušeností.

Zahraniční student

P4. Co se Vám vybaví, když se řekne zahraniční student?

Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %, kódováno, možnost více odpovědí, TOP15]

„Člověk, studující, pracující, nebo se jen toulající po jiné zemi, než ve které trvale žije.“

„Erasmus, stáž, získávání nových zkušeností, komunikace v cizím jazyce.“

„Možnost učení jazyků přímo od rodilých mluvčích, poznání nových tradic a zvyklostí.“

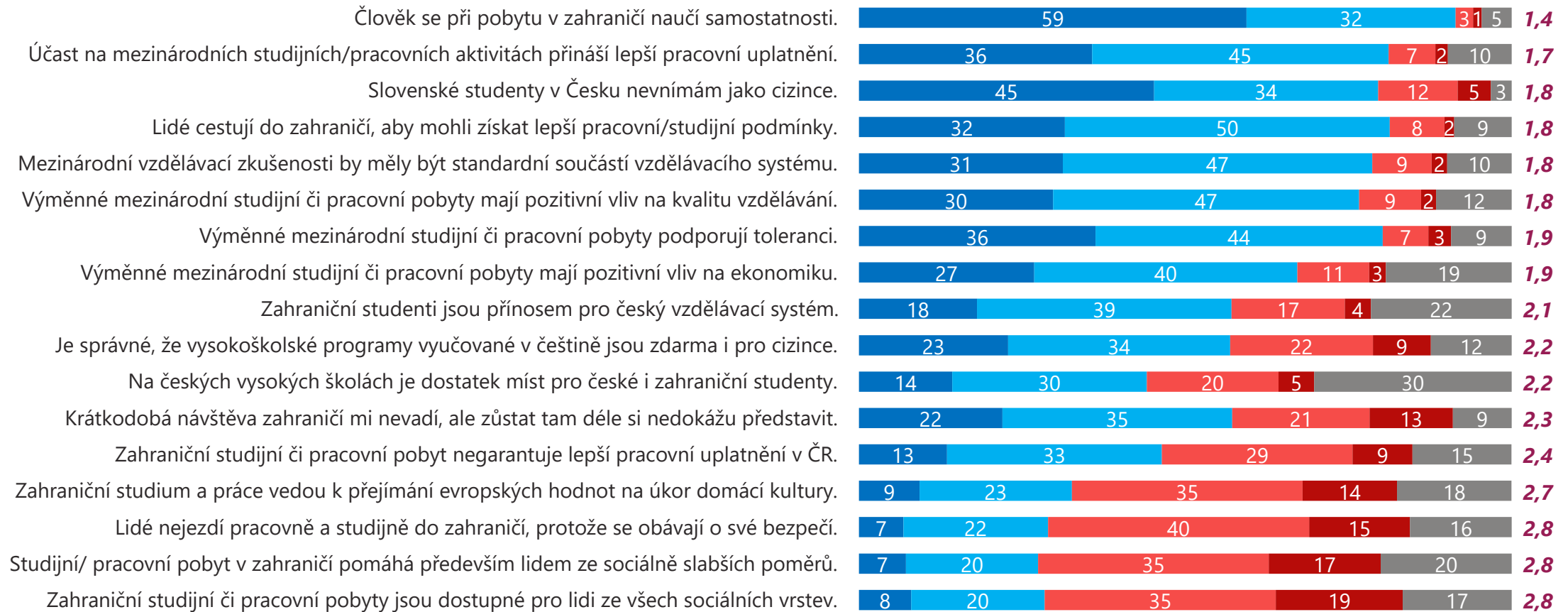
„Přesuny VŠ studentů mezi zeměmi a univerzitami za účelem rozšíření studia.“

Souhlas s výroky o zahraničních mobilitách

Souhlasíte s následujícími tvrzeními?

■ Rozhodně souhlasím ■ Spíše souhlasím ■ Spíše nesouhlasím ■ Rozhodně nesouhlasím ■ Nedovedu posoudit **Průměr**

P5. Odpovězte, prosím, do jaké míry souhlasíte s následujícími tvrzeními?

Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %, seřazeno podle průměru 1 až 4, 1=rozhodně souhlasím/ 4=rozhodně nesouhlasím]

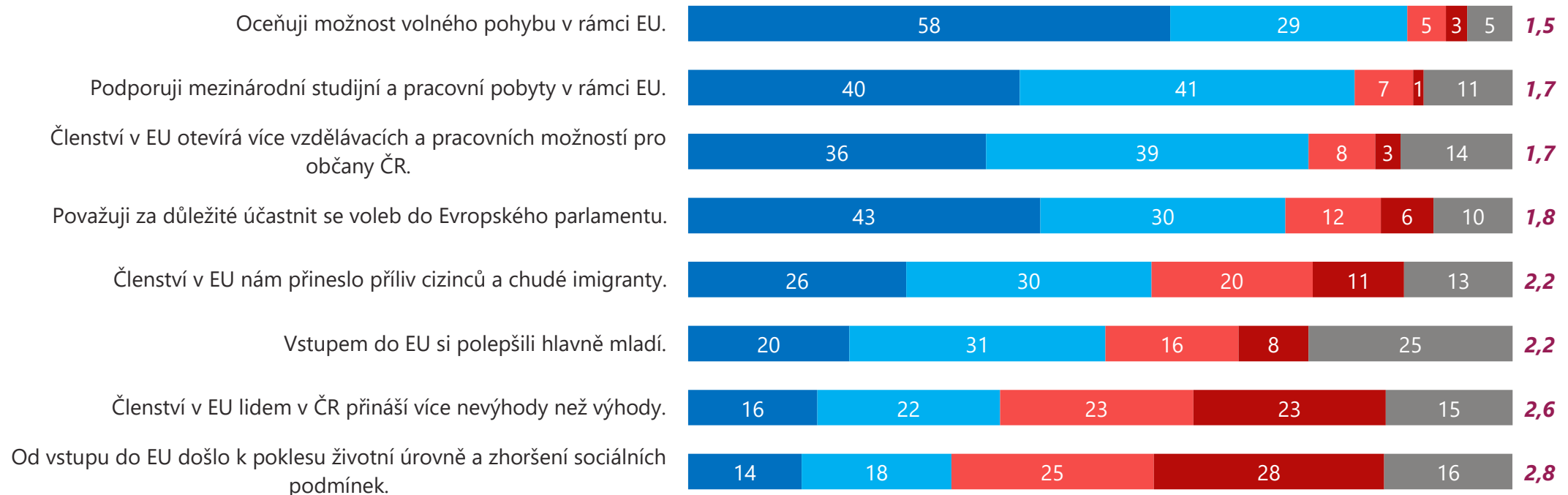

Souhlas s výroky ohledně členství v EU

Nejvíce lidé oceňují možnost volného pohybu a podporují studijní/ pracovní pobyty v rámci EU

Souhlasíte s následujícími tvrzeními?

■ Rozhodně ano ■ Spíše ano ■ Spíše ne ■ Rozhodně ne ■ Nedovedu posoudit **Průměr**

P6. Uvedte, prosím, do jaké míry Vás vystihují následující výpovědi ohledně členství v Evropské unii?

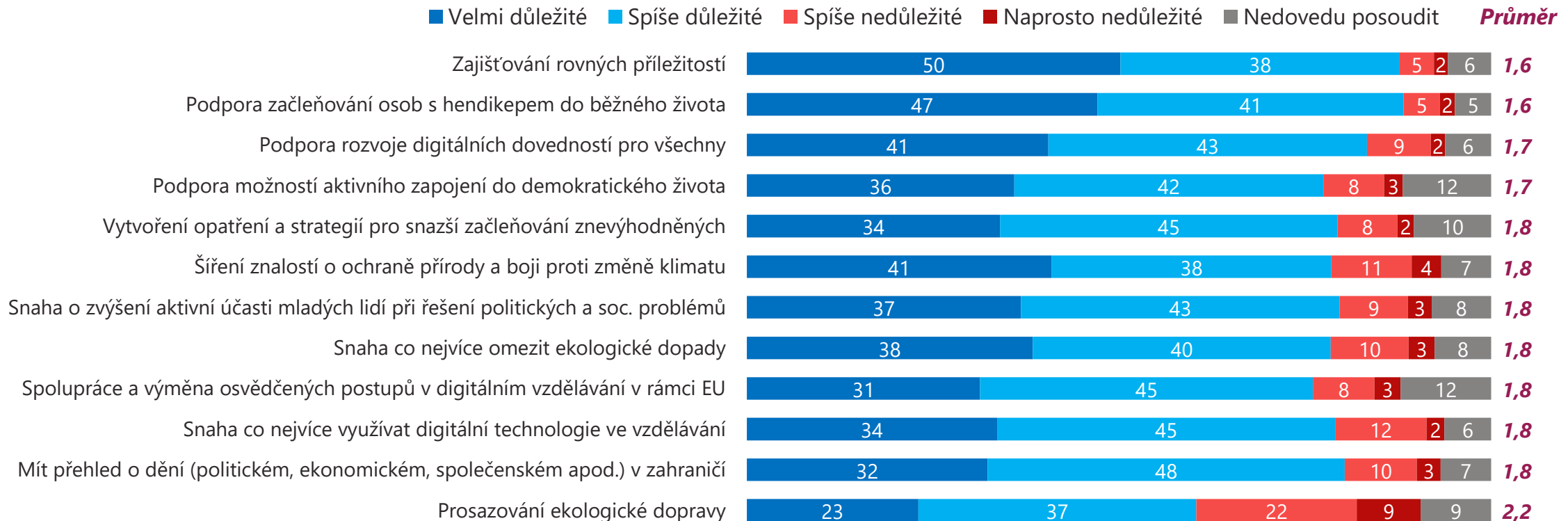
Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %, seřazeno podle průměru 1 až 4, 1=rozhodně ano/ 4=rozhodně ne]

Hodnocení důležitosti jednotlivých témat

Důležité jsou zejména rovné příležitosti a začleňování osob s hendikepem do běžného života.

Důležitost témat

P7. V současné době se hodně řeší témata, jako jsou dopady na životní prostředí, nové technologie, začleňování znevýhodněných žáků apod. Jak důležité je podle Vás, aby společnost věnovala pozornost následujícím tématům?

Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %, seřazeno podle průměru 1 až 4, 1=velmi důležité/ 4=naprosto nedůležité]

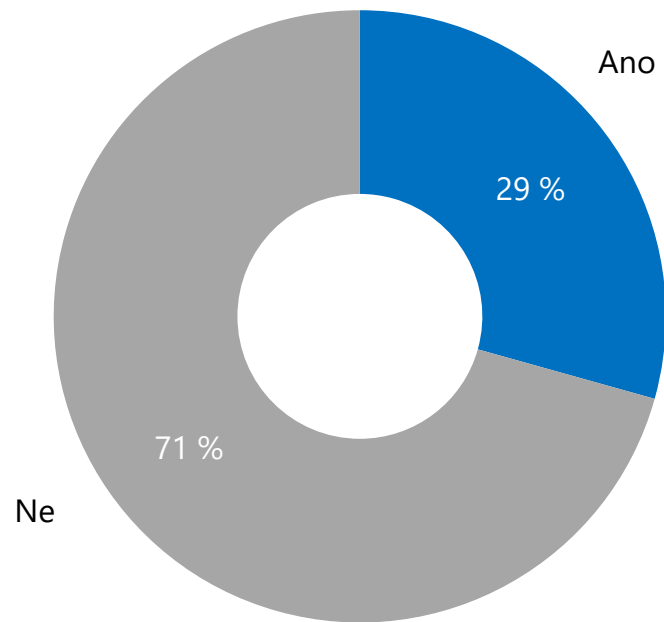

Znalost studijních programů a stipendií

Znalost studijních či pracovních programů / stipendií

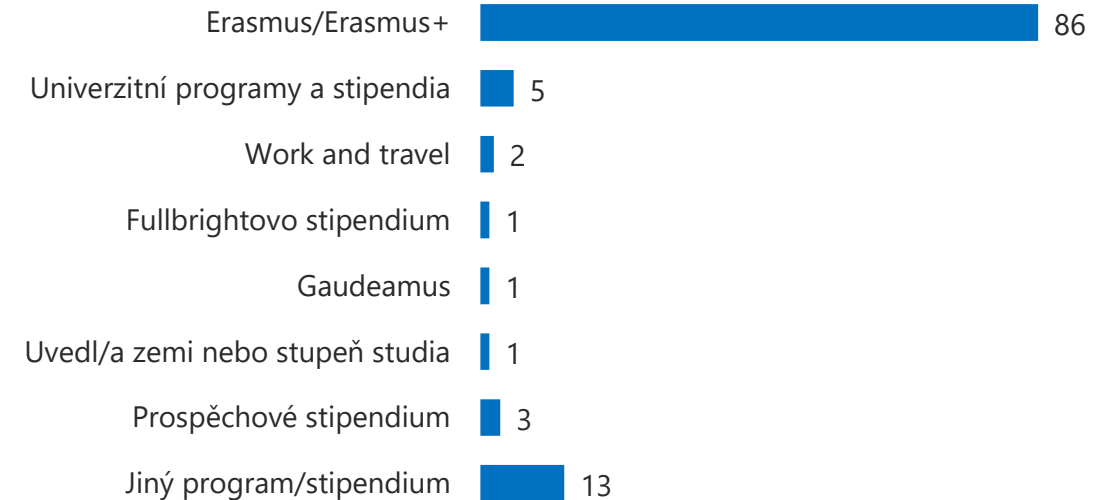
Znalost programů/stipendií

Z1. Znáte nějaká konkrétní studijní/pracovní stipendia nebo programy?

Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

Jaké programy či stipendia znáte?

Z2. Uveďte, která studijní/pracovní stipendia nebo programy znáte?

Respondenti, kteří znají programy či stipendia, n=294 [údaje v %, kódováno, možnost více odpovědí]

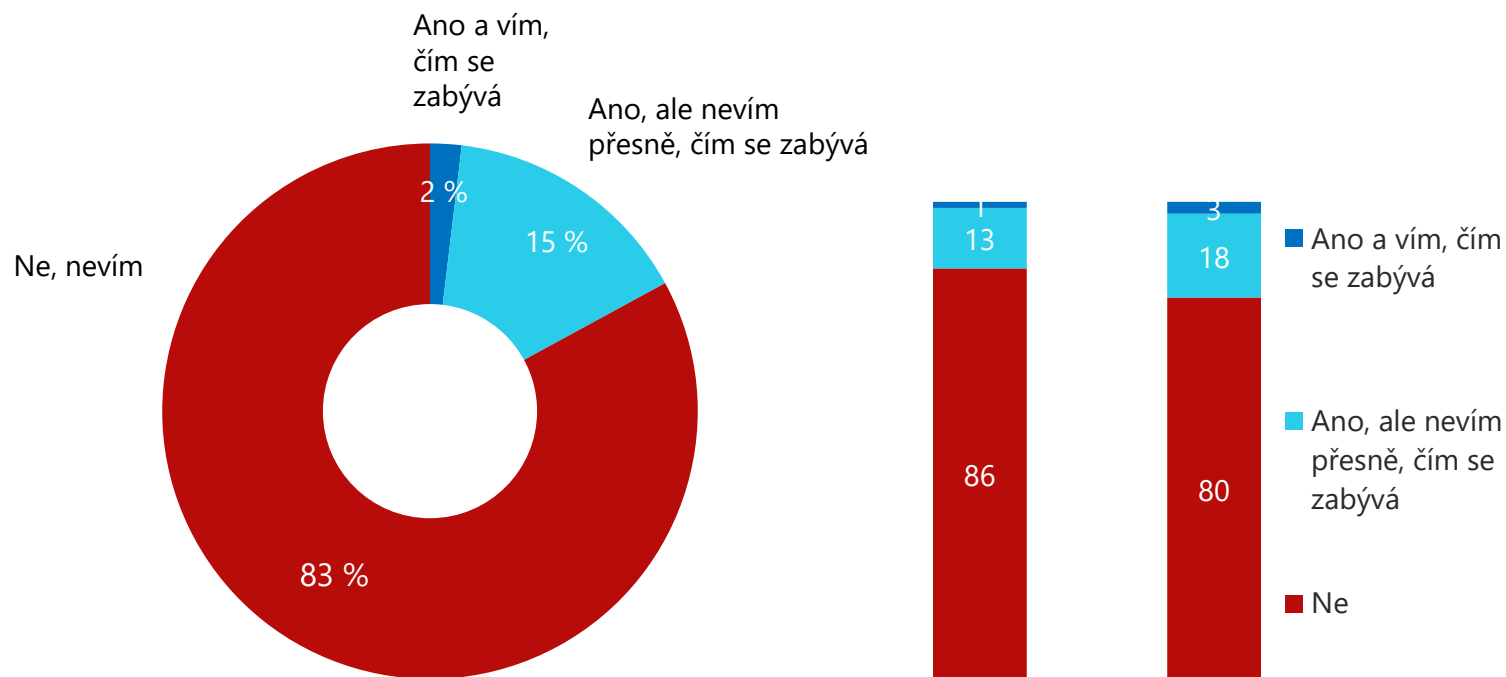
- Téměř 30 % dotázaných zná nějaké studijní/pracovní stipendium nebo program.
- Nejčastěji respondenti jmenovali program Erasmus/Erasmus+ (86 % z těch, kteří znali konkrétní stipendium či program).
- Větší povědomí o konkrétních studijních/pracovních stipendiích a programech mají VŠ vzdělaní a mladí lidé do 29 let.

Povědomí o Domu zahraniční spolupráce

Více než 4/5 lidí vůbec neznají DZS

Dům zahraniční spolupráce

Z3. Slyšel/a jste někdy o Domě zahraniční spolupráce, příspěvkové organizaci MŠMT?

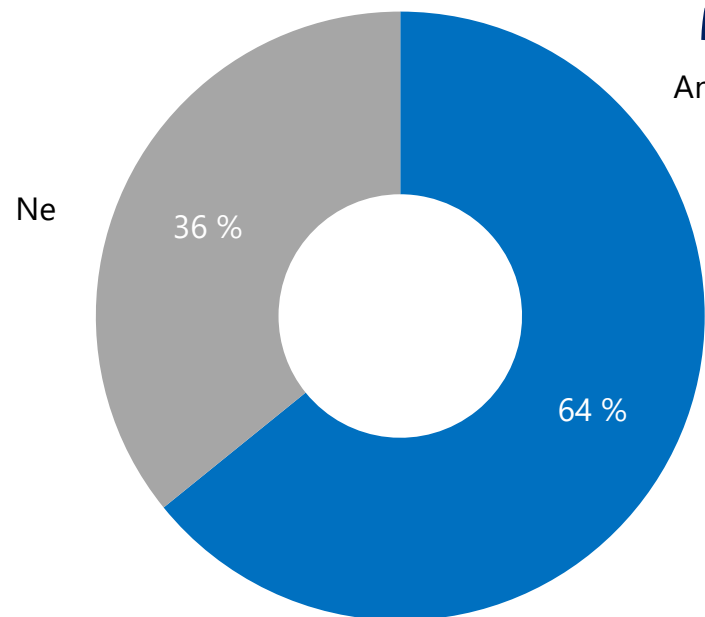
Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

- Pouze 2 % lidí mají povědomí o tom, co je Dům zahraniční spolupráce (DZS) a čím se zabývá. Dalších 15 % deklaruje znalost, ale nezná přesně náplň činnosti. Více než 4/5 však DZS neznají vůbec.
- Trochu větší povědomí o DZS panuje mezi mladšími lidmi (ve skupině 15–29 let o něm slyšelo 32 %) a vyšší znalost deklarují také ženy.

Povědomí o programu EU Erasmus+

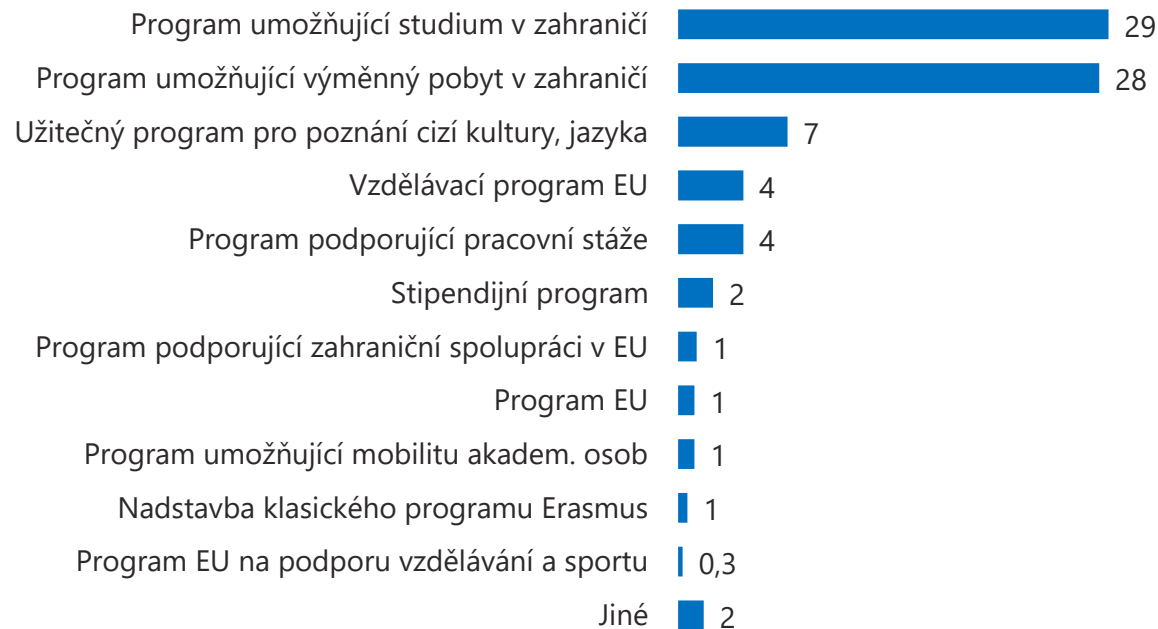
Znalost programu Erasmus+

Z5. Slyšel/a jste někdy o současném programu Evropské unie Erasmus+?

Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

Program Erasmus+

Z6. Jak byste stručně popsal/a program Erasmus+?

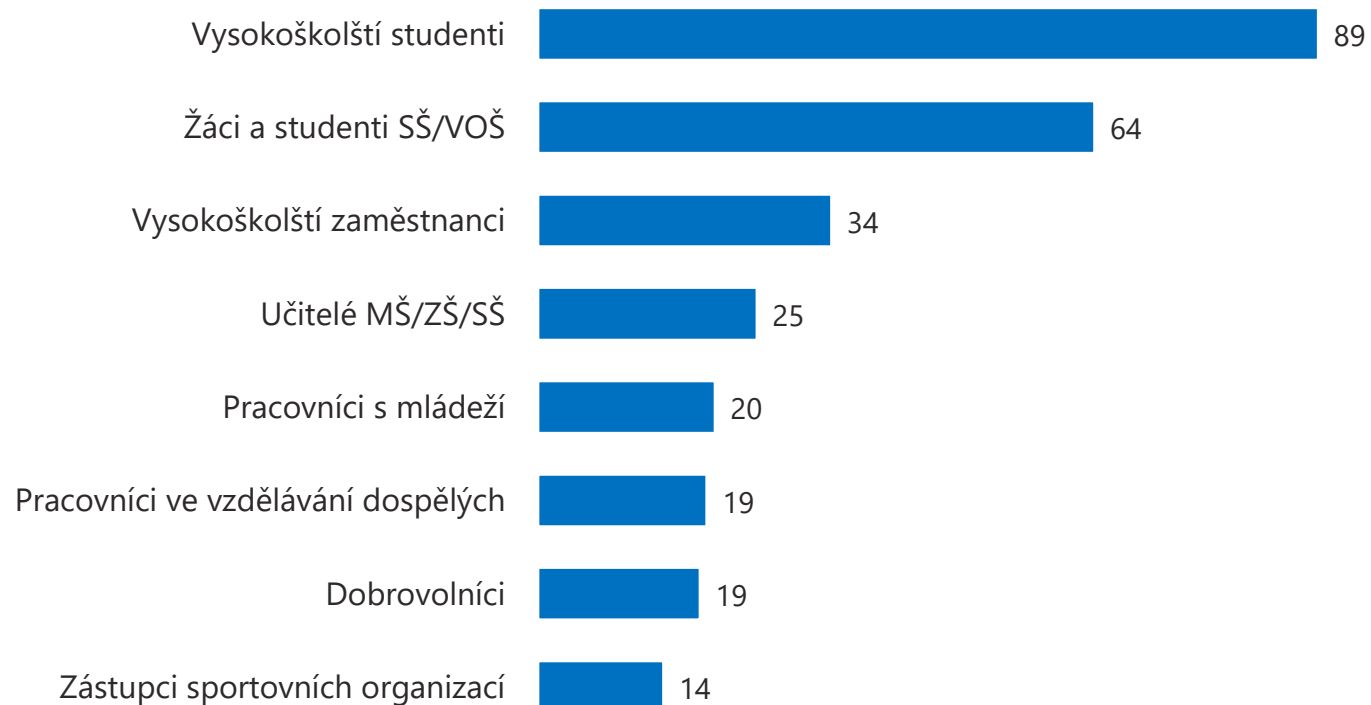
Respondenti, kteří znají Erasmus+, n=643 [údaje v %, kódováno, možnost více odpovědí]

- Program Erasmus+ znají téměř 2/3 respondentů. Vyšší znalost je mezi mladými lidmi do 29 let a znalost také roste se stoupajícím vzděláním (znalost u vysokoškoláků dosahuje 87 %).
- Respondenti, kteří program znají, jej nejčastěji popisují jako program umožňující studium/ výměnný pobyt v zahraničí.

Osoby využívající program Erasmus+

Lidé si spojují program Erasmus+ hlavně s vysokoškolskými či středoškolskými studenty

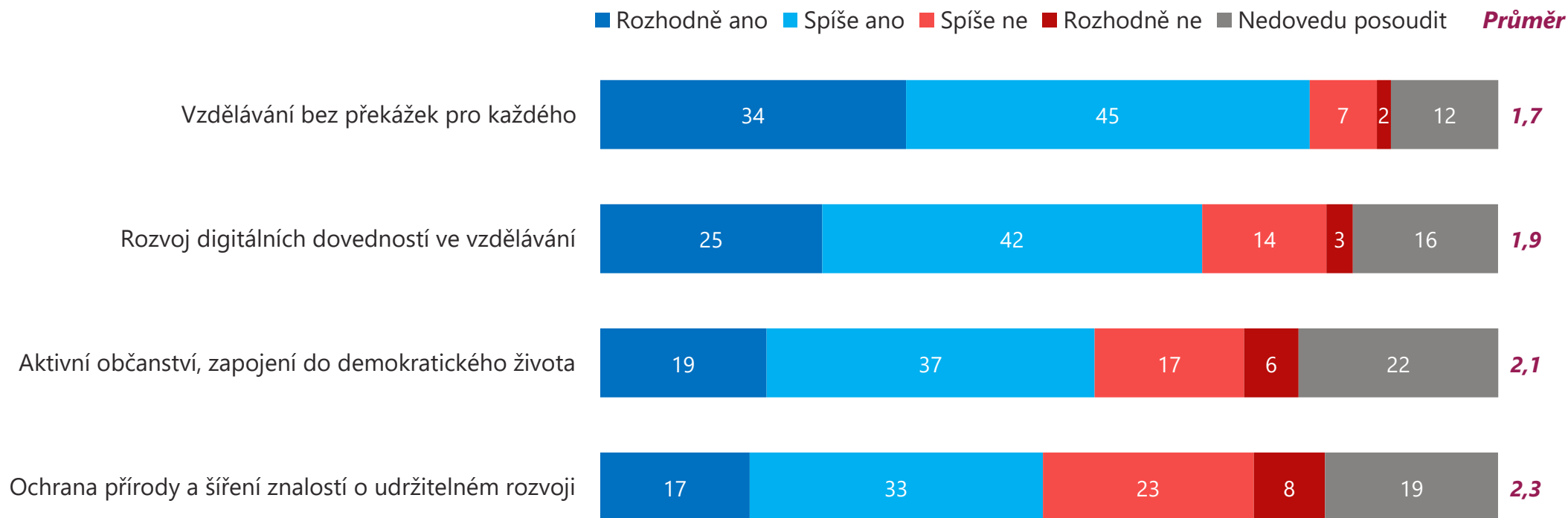
Z7. Kdo všechno podle Vás může využít program Erasmus+ na podporu studijního či pracovního pobytu v zahraničí?
Respondenti, kteří znají Erasmus+, n=643 [údaje v %, možnost více odpovědí]

Témata spojovaná s programem Erasmus+

Zejména vzdělávání bez překážek pro každého

Spojení témat s programem Erasmus+

Z8. Spojujete si následující témata s programem Erasmus+?

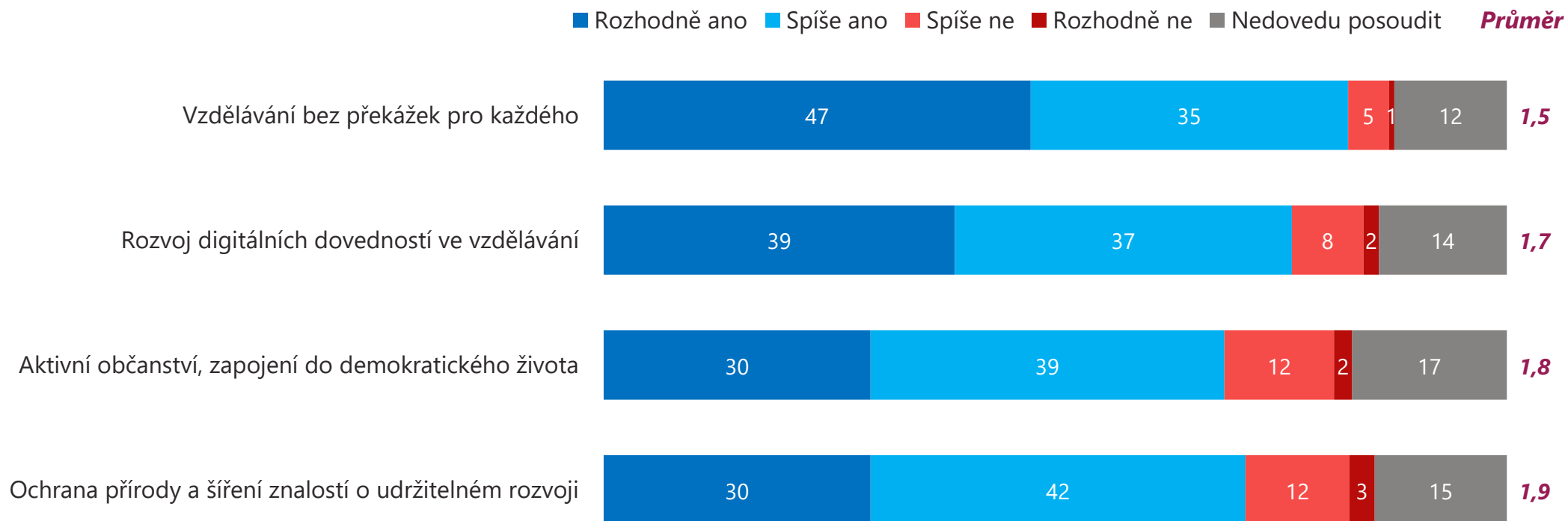
Respondenti, kteří znají Erasmus+, n=643 [údaje v %, seřazeno podle průměru 1 až 4, 1=rozhodně ano/ 4=rozhodně ne]

Nutnost komunikace témat v souvislosti s Erasmus+

I zde lidé kladou největší důraz na vzdělávání bez překážek pro každého

Komunikace témat spojených s Erasmem+

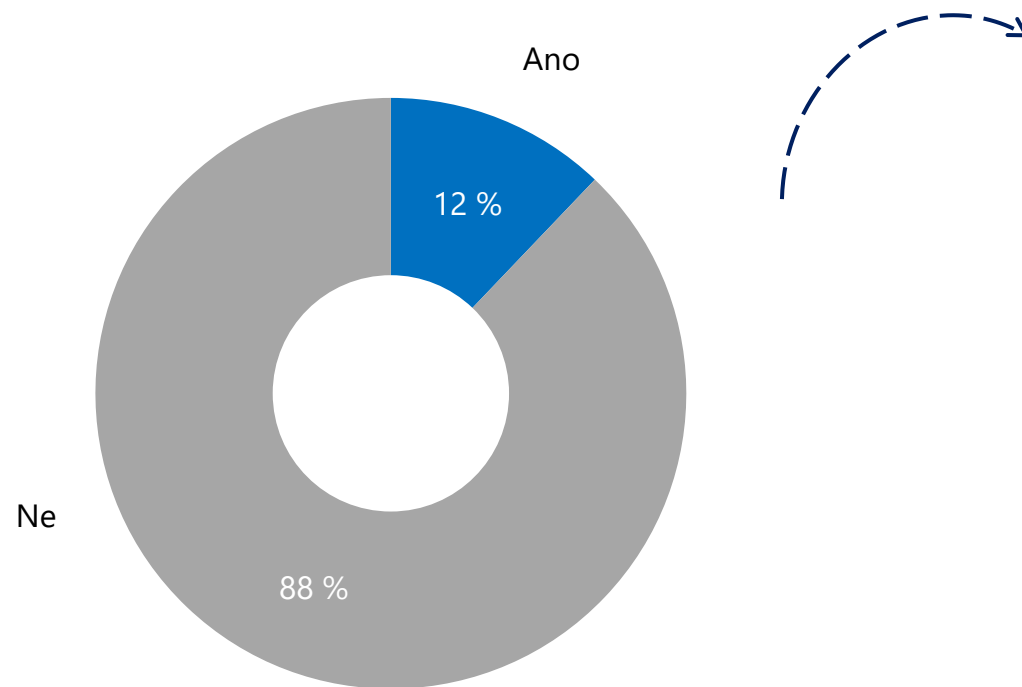

Z9. Měla by podle Vás následující témata být více komunikována v souvislosti s programem Erasmus+?
Respondenti, kteří znají Erasmus+, n=643 [údaje v %, seřazeno podle průměru 1 až 4, 1=rozhodně ano/ 4=rozhodně ne]

Další témata, která je nutné komunikovat

Jiná témata v souvislosti s programem Erasmus+

„Rozlišování dezinformací a boj proti nim. Schopnost kritického myšlení.“

„Finanční vzdělávání, více tolerance k okolí, celosvětový nadhled.“

„Sociální a emoční inteligence, práva a povinnosti jednotlivce v dané zemi a pracovní příležitosti, kultura v dané zemi.“

„Kultura zúčastněných zemí a přehledy ekonomické, politické, národní apod.“

Z9a. Měla by podle vás být více komunikována nějaká další témata v souvislosti s programem Erasmus+, jiná, než byla zmíněna v předchozí otázce?

Respondenti, kteří znají Erasmus+, n=643 [údaje v %]

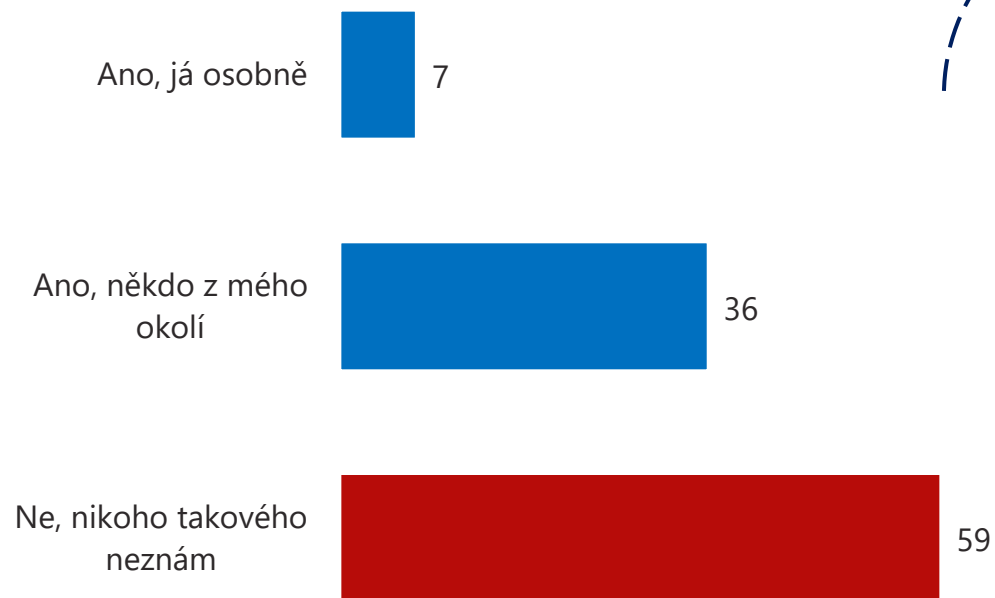

Zkušenosti s výjezdem do zahraničí

Zkušenost s vycestováním do zahraničí po roce 2000

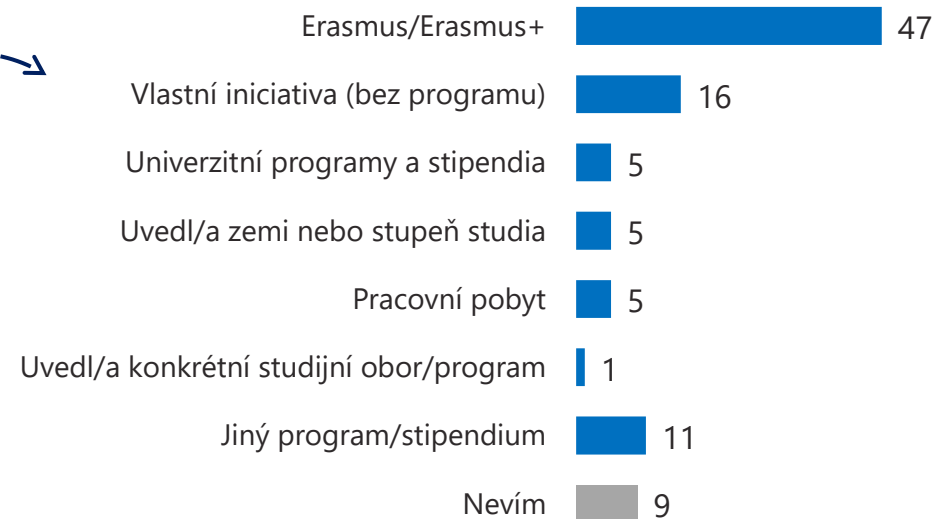
Zkušenost se zahraniční výjezdem

U1. Znáte někoho, kdo po roce 2000 vyjel do zahraničí, aby se vzdělával nebo pracoval jako dobrovolník?

Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %, možnost více odpovědí]

Název programu/ stipendia

U2. V rámci jakého programu či programů jste tento výjezd absolvoval/a?

Respondenti, kteří vycestovali do zahraničí, n=74 [údaje v %, kódováno, možnost více odpovědí]

- Osobně studijní či pracovní výjezd do zahraničí absolvovalo 7 % respondentů (ve skupině VŠ vzdělaných je to 15 %).
- Téměř 3/5 lidí nikoho takového ani neznají.
- Nejvíce zahraničních studijních/pracovních mobilit proběhlo v rámci programu Erasmus+.

Hlavní pozitiva zahraničního výjezdu

Pozitiva výjezdu

U4. Co vnímáte jako hlavní pozitiva svého výjezdu?

Respondenti, kteří vycestovali do zahraničí, n=74 [údaje v %, možnost více odpovědí]

- Mezi hlavní pozitiva zahraničních mobilit se podle účastníků výjezdu řadí zejména zlepšení v cizím jazyce, poznání jiné země/kultury, ale i nové zážitky a zkušenosti.
- Nejvíce mobilit bylo uskutečněno v rámci studia na vysoké škole.

Absolvování výjezdu v rámci ...

U3. Výjezd(y) jste absolvoval/a v rámci?

Respondenti, kteří vycestovali do zahraničí, n=74 [údaje v %, možnost více odpovědí]

Hlavní komplikace zahraničního výjezdu

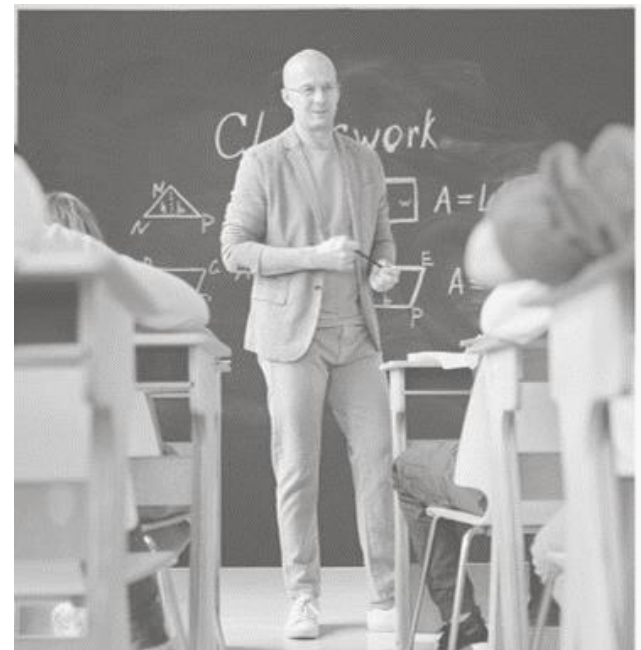
Komplikace výjezdu

U5. Co bylo na Vašem výjezdu nejkomplicovanější?

Respondenti, kteří vycestovali do zahraničí, n=74 [údaje v %, možnost více odpovědí]

- Za nejkomplicovanější označovali účastníci výjezdu především jazykovou bariéru a obavy z neznámého.
- V jiných možnostech lidé uváděli zejména komplikace v souvislosti s pandemií či nedostatečnou komunikací ze strany domovské univerzity.

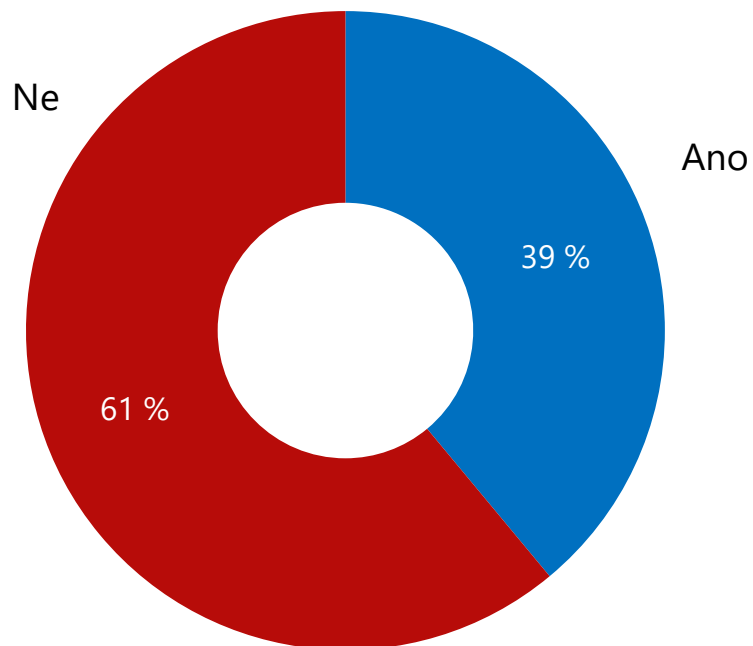

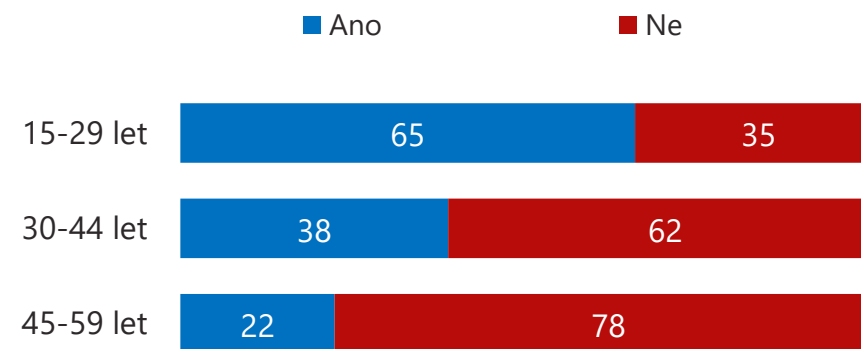
Zájem o výjezd do zahraničí

Zájem absolvovat pracovní/studijní pobyt

Zájem o vycestování v rámci studijního/pracovního pobytu

- Zájem se v budoucnu zúčastnit zahraničního studijního či pracovního pobytu mají dvě pětiny Čechů ve věku 15–59 let.
- Větší zájem panuje mezi mladšími (ve věkové skupině 15–29 let je to 65 %).

B1. Měl/a byste zájem zúčastnit se v budoucnu zahraničního studijního/pracovního pobytu?

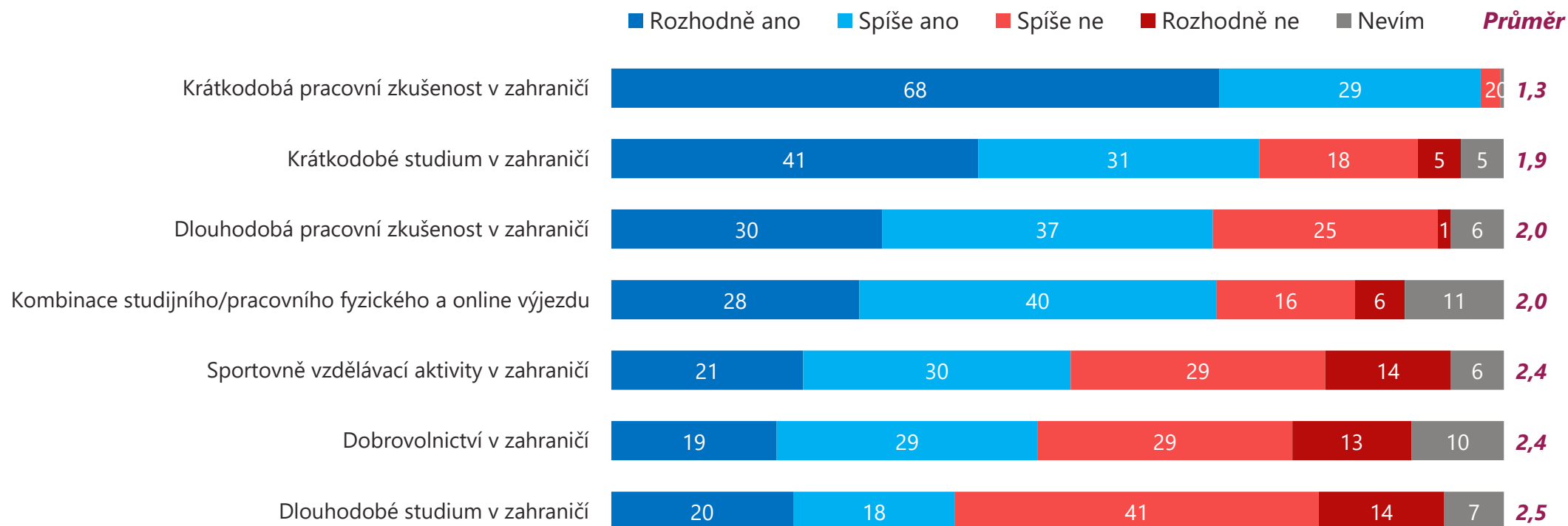
Pouze osoby do 59 let, n=693 [údaje v %]

Zájem o jednotlivé zahraniční pobyty

Nejatraktivnější se lidem jeví krátkodobá pracovní zkušenost v zahraničí

Zájem o účast v budoucnu ...

B2. Měl/a byste zájem zúčastnit se v budoucnu některé z následujících aktivit?

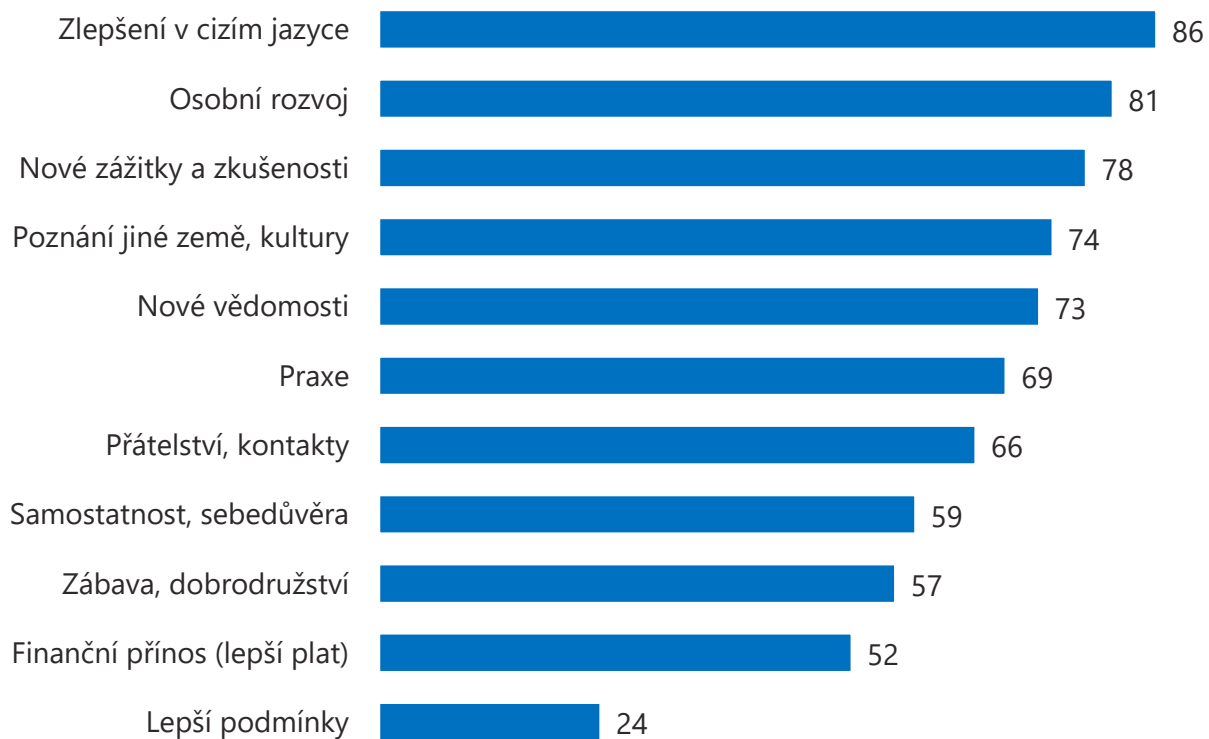
Respondenti, kteří by měli zájem se zúčastnit zahraničního pobytu, n=270 [údaje v %, seřazeno podle průměru 1 až 4, 1=rozhodně ano/ 4=rozhodně ne]

Očekávání od zahraničního výjezdu

Zejména zlepšení v cizím jazyce, osobní rozvoj a nové zážitky a zkušenosti.

Co od výjezdu očekáváte?

- Obecně se ukázalo, že ženy mají od zahraničního výjezdu větší očekávání než muži. Ženy častěji než muži zmiňují nové vědomosti, osobní rozvoj, přátelství, kontakty, samostatnost, sebedůvěru a také finanční přínos (lepší plat).
- Mladí lidé do 29 let kladou oproti ostatním větší důraz na samostatnost a sebedůvěru.

B3. Co od výjezdu očekáváte?

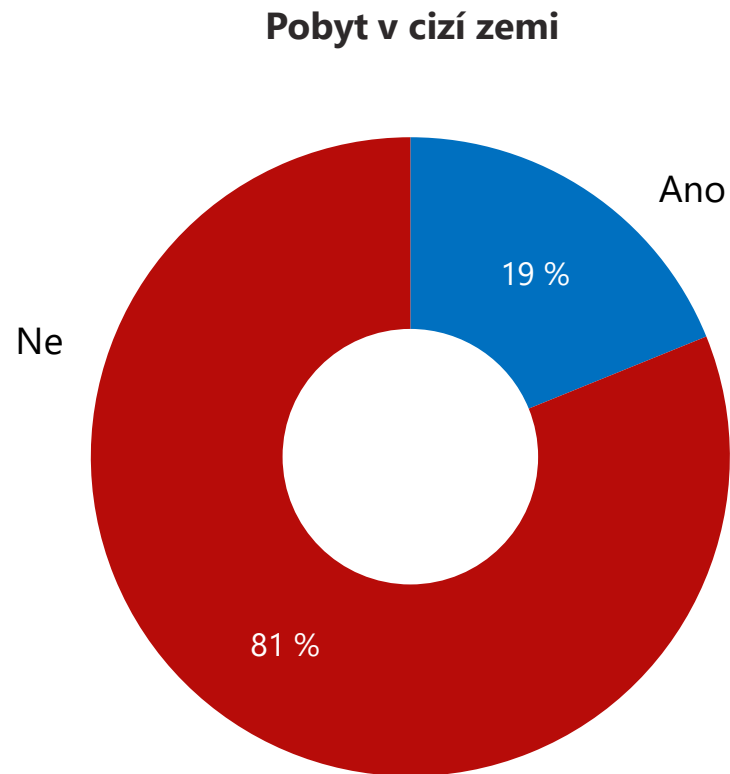
Respondenti, kteří by měli zájem se zúčastnit zahraničního pobytu, n=270 [údaje v %, možnost více odpovědí]

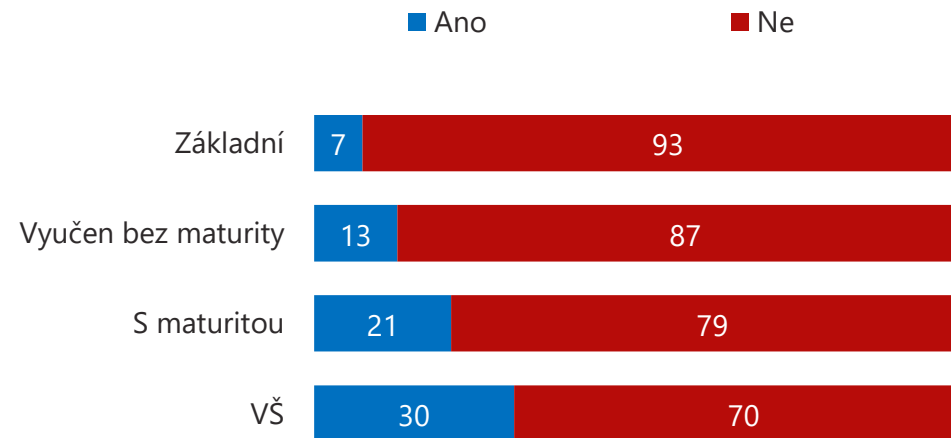

Jazyky a život v zahraničí

Zkušenost s pobytem v cizí zemi (déle než 1 měsíc)

- Pětina respondentů žila v cizí zemi po dobu delší než 1 měsíc. Častěji jsou to muži, lidé ve věkové skupině 30 až 44 let, vysokoškoláci a lidé s vysokými příjmy (v příjmové skupině nad 60 tis. je to 33 %).

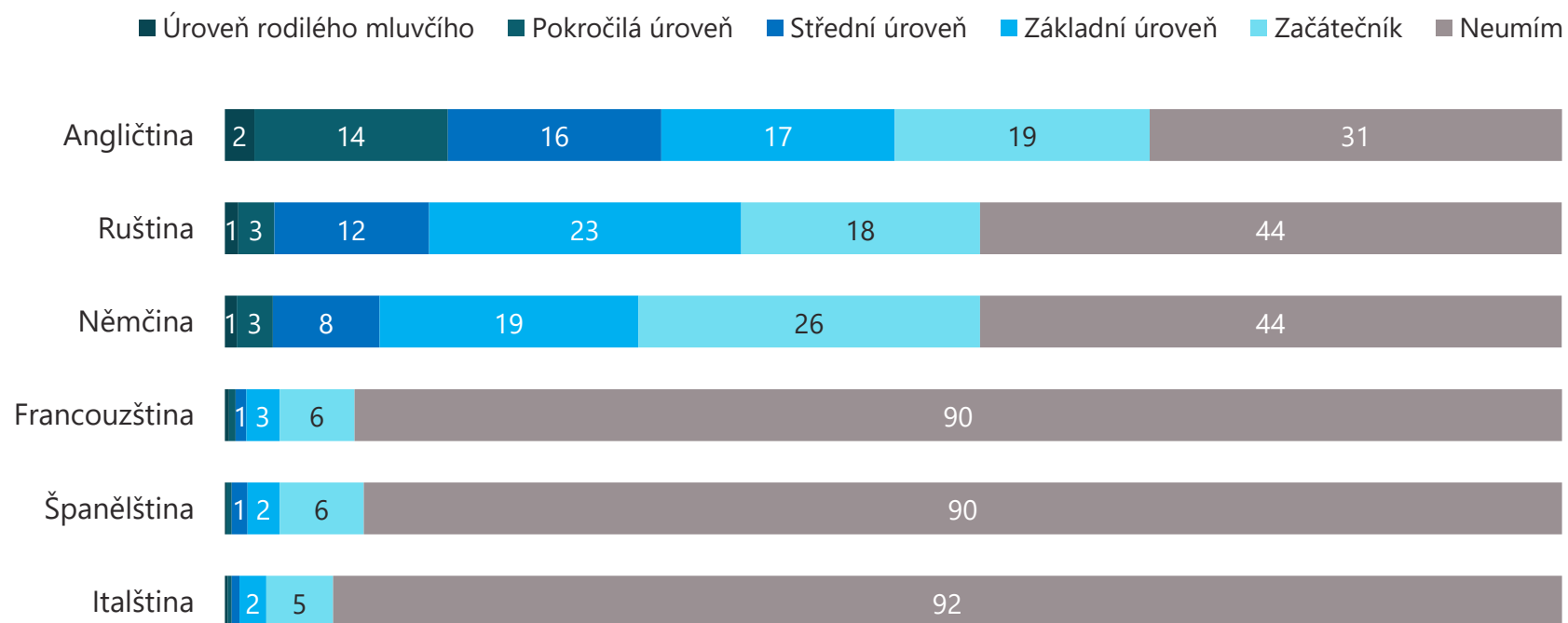
J1. Žil/a jste někdy v nějaké cizí zemi (tj. déle než 1 měsíc)?
Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

Zhodnocení jazykových znalostí

Třetina lidí udává střední a vyšší úroveň anglického jazyka.

Jazykové znalosti

J2. Prosím zhodnoťte svou aktuální znalost jazyka?

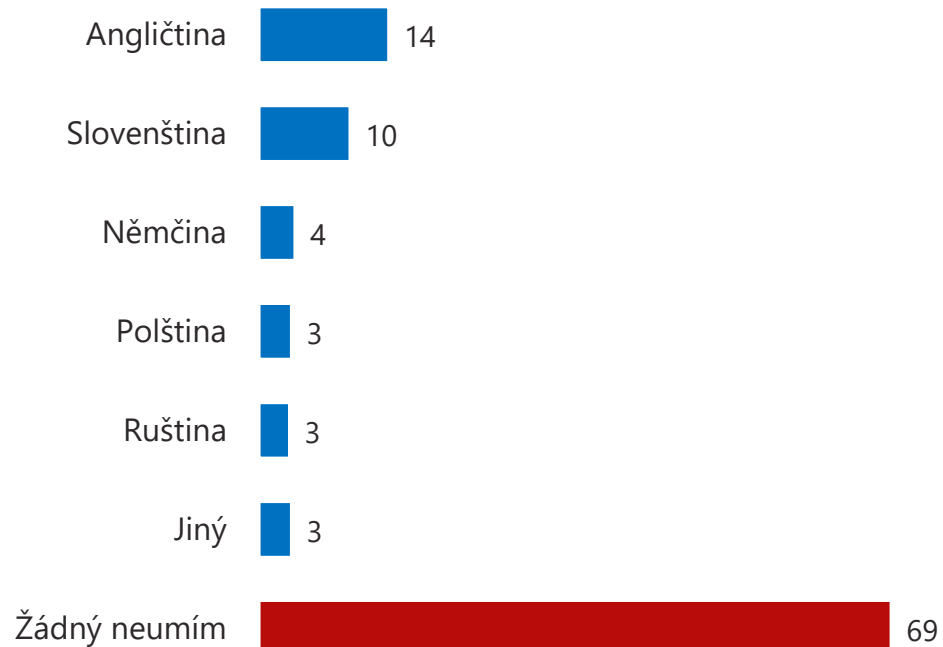
Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

Znalost cizího jazyka na pokročilé úrovni

7 z 10 lidí neovládá žádný cizí jazyk na pokročilé a vyšší úrovni.

Znalost cizího jazyka - spontánně

- Jazyková vybavenost Čechů není příliš dobrá. Znalost angličtiny na pokročilé nebo vyšší úrovni deklaruje 14 % lidí.
- U mladších lidí je úroveň znalosti angličtiny signifikantně vyšší (věková skupina 15 až 29 let udává 32 %).

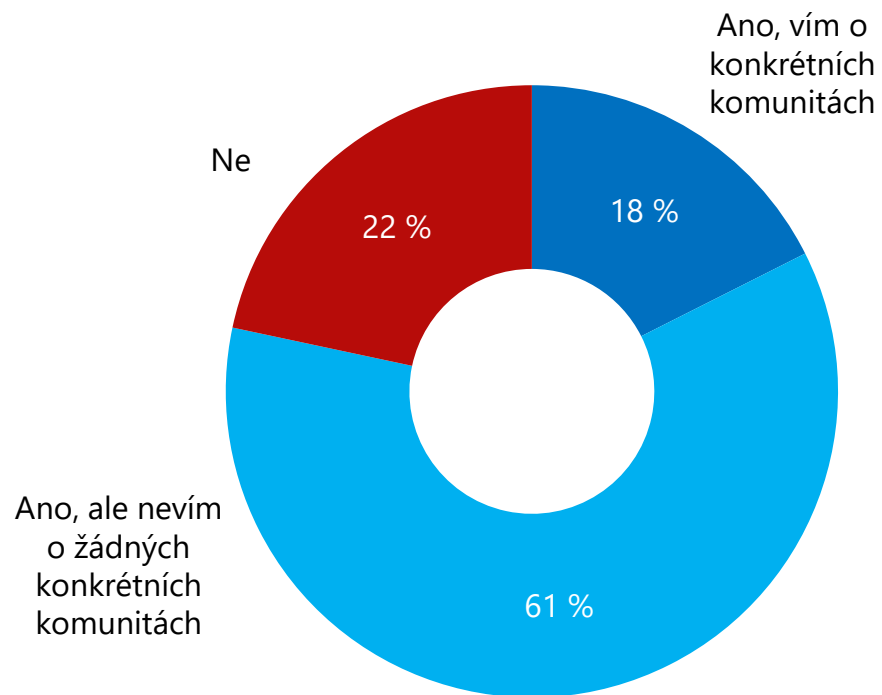
J2a. Ovládáte nějaký jiný cizí jazyk na pokročilé nebo vyšší úrovni? Jaký?

Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %, kódováno, možnost více odpovědí]

Češi trvale žijící v zahraničí

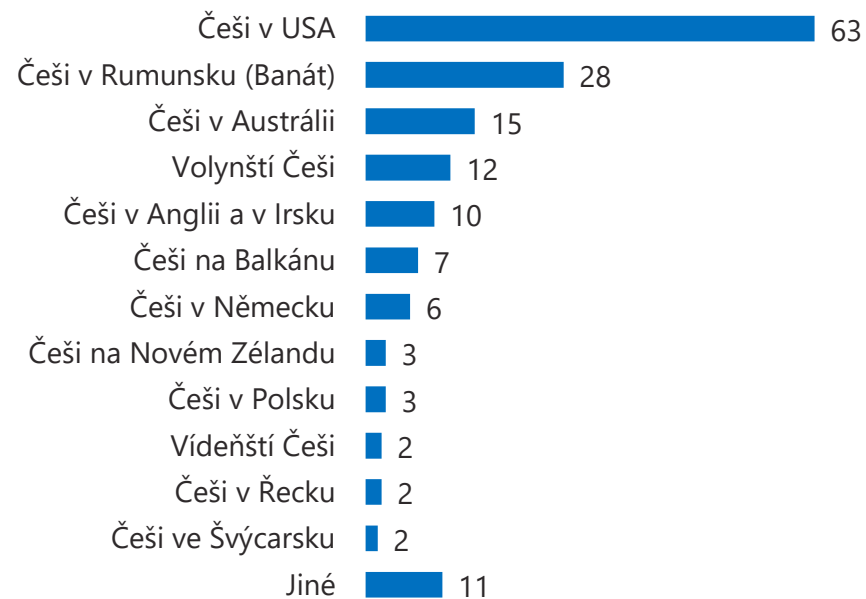
Povědomí o českých krajanech v zahraničí

K1. Slyšel/a jste někdy o komunitách českých krajanů trvale žijících v zahraničí?

Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

Komunity v zahraničí

K2. O jakých komunitách českých krajanů trvale žijících v zahraničí jste konkrétně slyšel/a?

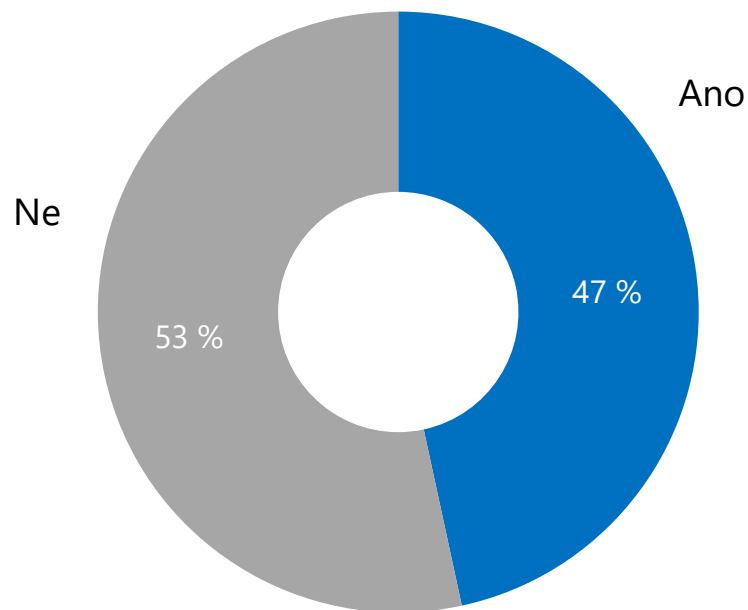
Respondenti, kteří mají povědomí o krajanech v zahraničí, n=176 [údaje v %, kódováno, možnost více odpovědí]

- Necelá pětina respondentů dokáže jmenovat konkrétní komunity českých krajanů v zahraničí. Větší povědomí mají muži, lidé nad 60 let věku a také vysokoškoláci.
- Z konkrétních komunit respondenti nejčastěji zmiňovali Čechy v USA či v Rumunsku (Banát).

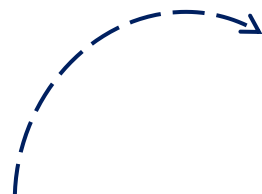

Povědomí o výuce českého jazyka v zahraničí

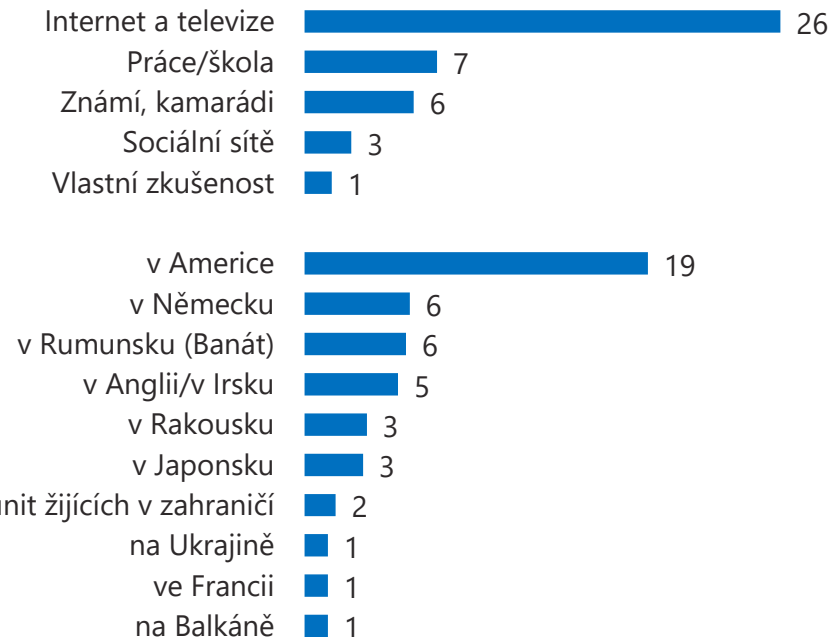
Výuka českého jazyka v zahraničí

K3. Slyšel/a jste někdy o výuce českého jazyka v zahraničí?
Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

Informační zdroje, místa výuky

U všech českých komunit žijících v zahraničí
na Ukrajině
ve Francii
na Balkáně

K4. Kde konkrétně jste slyšel/a o výuce českého jazyka v zahraničí?

Respondenti, kteří slyšeli o výuce českého jazyka, n=467 [údaje v %, kódováno, možnost více odpovědí, TOP15]

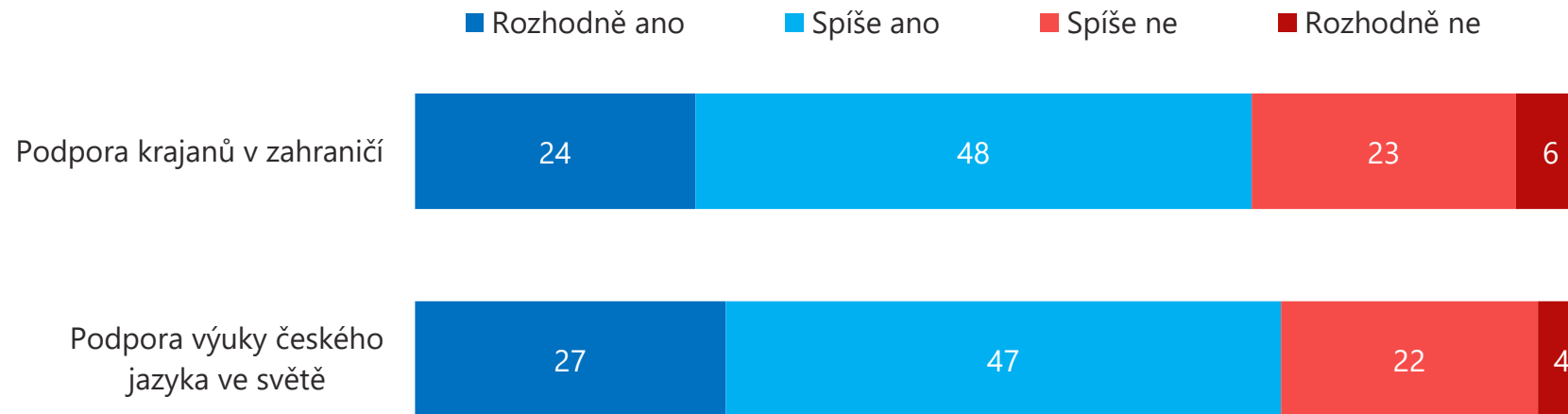
- O výuce českého jazyka v zahraničí slyšela necelá polovina respondentů. Povědomí roste se stoupajícím věkem (skupina nad 60 let dosahuje znalosti 62 %).
- U otázky, kde konkrétně lidé slyšeli o výuce češtiny v zahraničí, nebylo zřejmé, zda je cíleno na informační zdroje či geografické určení místa.

Podpora krajanů v zahraničí/ výuky českého jazyka

Téměř ¾ lidí souhlasí s vládní podporou krajanů v zahraničí i s podporou výuky českého jazyka ve světě.

Vládní podpora krajanů/ výuky češtiny v zahraničí

K5. Měla by podle Vás vláda České republiky podporovat krajany v zahraničí?
K6. Měla by podle Vás vláda České republiky podporovat výuku českého jazyka ve světě?
Všichni respondenti, n=1002 [údaje v %]

**Děkujeme
za pozornost.**

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1

☎ +420 221 850 100

@ info@dzs.cz

dzs.cz

Facebook

[@dzs.cz](https://www.facebook.com/dzs.cz)

[@erasmusplusCR](https://www.facebook.com/erasmusplusCR)

[@mladezvakci](https://www.facebook.com/mladezvakci)

[@czelobrussels](https://www.facebook.com/czelobrussels)

Instagram

[@dzs_cz](https://www.instagram.com/dzs_cz)

[@eurodesk_cz](https://www.instagram.com/eurodesk_cz)

TwitterX

[@dzs_cz](https://twitter.com/dzs_cz)

[@CZELO_Brussels](https://twitter.com/CZELO_Brussels)

LinkedIn

[@dzs_cz](https://www.linkedin.com/company/dzs_cz)

YouTube

[@dzs_cz](https://www.youtube.com/dzs_cz)